

Lastensuojelulain perusteella maksettavien käyttövarojen määrä

Pevamltk 09.09.2024 § 84
4594/05.09.00/2024

Valmistelija: Lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden
päällikkö Maarit Jomppanen, p. 040 580 5210,
maarit.jomppanen@pshyvinvointialue.fi
Lastensuojelun palveluyksikköjohtaja Katja Rautiainen,
p. 044 740 1688, katja.rautiainen@pshyvinvointialue.fi

Lastensuojelulain 55 §:n mukaisesti, kun lapsi tai nuori on sijoitettuna kodin ulkopuolelle avohuoltoon, sijaishuoltoon tai jälkihuoltoon koskevien säännösten mukaisesti, lapselle tai nuorelle on hänen omaan käyttöönsä henkilökohtaisia tarpeita varten annettava kalenterikuukaudessa käyttövaroja iästä ja kasvuympäristöstä riippuen seuraavasti:

1. alle 15-vuotiaalle lapselle määrä, joka vastaa hänen yksilöllistä tarvettaan; ja
2. 15 vuotta täyttäneelle lapselle tai nuorelle vähintään määrä, joka vastaa yhtä kolmasosaa elatustukilain (580/2008) 9 §:ssä säädetystä yhdelle lapselle suoritettavasta elatustuen määrästä.

Alaikäisellä on oikeus itse päättää edellä mainitun perusteella maksettujen varojen käytöstä sen estämättä, mitä holhustoimesta annetussa laissa säädetään. Käyttövaroja ei ole tarkoitettu lapsen koulunkäyntiin tai harrastuksiin, vaan kyse on taskurahan luonteisista varoista.

Vuonna 2024 täysimääräinen elatustuen määrä on 196,02 €/kk, josta lainmukainen 1/3 on 66,30 € /kk; elatustuen määrä vahvistetaan vuosittain ja kunakin kalenterivuonna maksettavissa käyttövaroissa on noudatettava minimissään kulloinkin vahvistettua elatustuen määrää.

Alle 15-vuotiaille lapsille maksettavan käyttövaran määrää ei ole lainsäädännössä tarkemmin määritelty. Lainsäädäntöön perustuvana lähtökohtana on, että käyttövaroja täytyy maksaa vähintään yksilöllistä tarvetta vastaava määrä. Pohjois-Savon hyvinvointialueen laitosyksiköissä tai hyvinvointialueen toteuttamassa perhehoidossa olevien lasten tasapuolinen kohtelu käyttövarojen vähimmäismäärässä edellyttää kuitenkin käyttövarjen määrästä päättämistä. Yksityisten palveluntuottajien yksiköissä hyvinvointialueen järjestämän palvelun piirissä olevien lasten käyttövaroista vastaa kyseinen yksikkö ja palvelunjärjestäjänä hyvinvointialueella on mahdollisuus määrittää vähimmäisvaatimuksia hankinta- tai sopimusmenettelyssä.

Yksilöllisen tarpeen perusteella sosiaalityöntekijän on lisäksi tarvittaessa mahdollista arvioida yksilöllisen tarpeen edellyttämää käyttövaran määrää. Muussa tapauksessa käyttövarat maksetaan lapselle ilman erillistä päätöksentekoa kodin ulkopuolisen sijoituksen aikana sijoituspaikan toimesta. Käyttövarojen maksamisesta on pidettävä kirjaa ja käyttövarojen maksamista valvoo lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä.

Valmistelijan päätösehdotus:

Esitän, että Pohjois-Savon hyvinvointialueen omissa laitoksissa sekä hyvinvointialueen toteuttamassa perhehoidossa sijoitettuna olevien lasten lastensuojelulain 55 §:n mukaisten käyttövarojen vähimmäismääräksi vuonna 2024 vahvistetaan:

- alle 10-vuotiaalle 22 € / kk
- 10-14 vuotiaalle 42 € / kk
- 15-vuotta täyttäneelle maksetaan yksi kolmasosa kulloinkin voimassa olevasta elatustukilain 9 §:n säädetyn elatustuen määrästä (Vuonna 2024, 65,30 € / kk).

Jatkossa vähimmäiskäyttövaran määrää tarkistetaan kalenterivuosittain (1.1.-31.12.) elatustukilain 9 § :n mukaisen elatustuen tarkistuksen suhteessa. Alle 10-vuotiaiden sekä 10-14-vuotiaiden osalta ensimmäinen vähimmäismäärän tarkastus tehdään 1.1.2026 lähtien.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Turvataan lakisääteisen palvelutoiminnan toimintaa sekä yhtenäinen ja tasapuolinen käytäntö.

Toimivallan peruste

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta 41 §, kohta 10.

Esittelijä

perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Pohjois-Savon hyvinvointialueen omissa laitoksissa sekä hyvinvointialueen toteuttamassa perhehoidossa sijoitettuna olevien lasten lastensuojelulain 55 §:n mukaisten käyttövarojen vähimmäismääräksi vuonna 2021 vahvistetaan:

- alle 10-vuotiaalle 22 € / kk
- 10-14 vuotiaalle 42 € / kk
- 15-vuotta täyttäneelle maksetaan yksi kolmasosa kulloinkin voimassa olevasta elatustukilain 9 §:n säädetyn elatustuen määrästä (Vuonna 2024, 65,30 € /kk).

Jatkossa vähimmäiskäyttövaran määrää tarkistetaan kalenterivuosittain (1.1.-31.12.) elatustukilain 9 § :n mukaisen elatustuen tarkistuksen suhteessa. Alle 10-vuotiaiden sekä 10-14-vuotiaiden osalta ensimmäinen vähimmäismäärän tarkastus tehdään 1.1.2026 lähtien.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.